

Félag atvinnurekenda
Ólafur Stephensen, framkvæmdastjóri FA
Kringlunni 7
103 Reykjavík

DÓMSMÁLARÁÐUNEYTIÐ

Sölvhólgotu 7 101 Reykjavík
sími: 545 9000 bréfasími: 552 7340
postur@dmr.is dmr.is

Reykjavík 8. október 2021
Tilv.: DMR21080167/10.17.0

Ráðuneytið vísar til erindis yðar, f.h. Félags atvinnurekenda, dags. 9. ágúst 2021, varðandi lögmæti netverslunar með áfengi. Erindið ásamt ítrekun, dags. 25. ágúst 2021, var framsent ráðuneytinu til meðferðar frá fjármálaráðuneytinu þann 27. ágúst 2021. Í erindinu óskið þér svara um hvort netverslun með áfengi sé í samræmi við lög og tilgreinið nánar þrjú tilvik sem þér óskið svara um.

Samkvæmt forsetaúrskurði nr. 119/2018 heyra áfengismál undir dómsmálaráðuneytið, að því leyti sem þau heyra ekki undir önnur ráðuneyti. Áfengismál eru því ekki einungis á forræði dómsmálaráðuneytisins heldur heyra þau einnig undir fjármála- og efnahagsráðuneytið hvað varðar m.a. Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins og heilbrigðisráðuneytið hvað varðar áfengis- og vímuvarnir.

Áfengislög nr. 75/1998 heyra undir dómsmálaráðuneytið og hafa ákveðið samspli við lög nr. 86/2011 um verslun með áfengi og tóbak sem heyra undir fjármála- og efnahagsráðuneytið. Áfengislögin nr. 75/1998 byggja að miklu leyti á eldri áfengislögum frá árinu 1969 og hafa tekið litlum efnislegum breytingum í gegnum tíðina. Færa má rök fyrir því að lögin hafi ekki þróast í takt við þá samfélagslegu þróun sem orðið hefur á undanförnum árum og á það einnig við um breytt mynstur verslunar, þá sérstaklega hvað varðar netverslun, innlenda sem erlenda. Þá hefur orðið mikil gróska í innlendri framleiðslu sem vart þekktist við gildistöku laganna. Á undanförnum árum hafa komið upp ýmis álitaefni sem hafa bent til þess að mikilvægt sé að ráðast í heildarendurskoðun á áfengislögum til að þau endurspegli breytta þróun á sviði verslunar og framleiðslu áfengis hér á landi. Þrátt fyrir að lögin kunni að vera takmörkuð hvað varðar ýmis álitaefni er þó skýrt tekið fram að starfsemi sem snýr að innflutningi, heildsölu, smásölu eða framleiðslu áfengis í atvinnuskyni sé leyfisskyld hér á landi samkvæmt 1. mgr. 3. gr., sbr. 4. gr. laganna.

Smásala áfengis er nú einungis heimil Áfengis- og tóbaksverslun ríkisins sem hefur einkaleyfi til slíkrar starfsemi samkvæmt 1. mgr. 10. gr. laganna og 1. mgr. 7. gr. laga nr. 86/2011 um verslun með áfengi og tóbak. Í síðastnefndum lögum er ítarlega fjallað um einkaleyfi Áfengis- og tóbaksverslunar ríkisins ásamt hlutverki og verkefnum verslunarinnar. Er enn fremur skýrt markmið laganna að skilgreina umgjörð um smásölu áfengis og heildsölu tóbaks sem byggist á bættri lýðheilsu og samfélagslegri ábyrgð.

Dómsmálaráðherra vann á árinu 2020 frumvarp um breytingar á áfengislögum sem var m.a. ætlað að lögfesta heimild til reksturs innlendra vefverslana með áfengi í smásölu til neytenda. Frumvarpið var lagt fyrir ríkisstjórn en náði ekki fram að ganga. Það var mat dómsmálaráðherra að þörf væri á

breytingum á áfengislögum til að heimila innlenda netverslun að ákveðnum skilyrðum uppfylltum.

Að lokum tekur ráðuneytið fram að leiðbeiningaskylda þess nær almennt ekki til lögskýringa í tengslum við öll þau lagalegu álítaefni sem kunna að rísa á grundvelli laga sem undir ráðuneytið heyrir. Séu uppi vafaatriði um túlkun laga við afgreiðslu einstakra mála, sem eftir atvikum geta verið til meðferðar hjá viðeigandi eftirlitsstjórnvöldum, verða þau stjórnvöld sem um þau fjalla að taka afstöðu til þeirra og að endingu er það dómstóla að skera úr um ágreining sem kann að vera uppi.

Fyrir hönd ráðherra

Haukur Guðmundsson

Hinrika Sandra Ingimundardóttir